

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Leiden
Postbus 9100
2300PC Leiden

Leiden, 16 mei 2014

Betreft: de concept nota Waterkracht/ Zienswijze

Geacht college,

Het bestuur van de Historische Vereniging Oud Leiden (HVOL) heeft, in zijn algemeenheid gesproken, met waardering kennis genomen van de concept-nota "Waterkracht, Beleidskader voor het gebruik van het Leidse water". Onderstaand volgt onze zienswijze.

Vooraf zij opgemerkt dat de nota (vooral) gaat over het 'gebruik' van het water en bedoeld is voor de verduidelijking en aanvulling van bestaande regels m.b.t. dat gebruik. De HVOL is geen vereniging van gebruikers van het water en daarom geen directe belanghebbende. In de nota wordt echter op verschillende plaatsen ingegaan op de cultuurhistorische waarde van het water. Meestal wordt daarmee de historische stedelijke structuur van grachten en waterwegen bedoeld. Soms worden regels voor het gebruik daarop gebaseerd of zijn die gericht op het behoud van de cultuurhistorische waarde. Daardoor ontstaat een 'afgeleid' belang voor HVOL. In die optiek wordt deze zienswijze ingebracht, per paragraaf geordend.

Par. 1.4 Partijen en Actoren

De Historische Vereniging Oud Leiden wordt in deze paragraaf niet genoemd bij de partijen die zich sterk maken voor de (historische) waarde van het water in de stad. Het bestuur hecht er aan hier ook vermeld te worden omdat de vereniging regelmatig aandacht besteedt aan de historische waarde van het Leidse water in het Leids Jaarboekje en Oud Leiden Nieuws. Daarbij wordt opgemerkt dat de HVOL wel wordt genoemd in bijlage 2 bij de organisaties waarmee gesprekken over het onderwerp van deze nota zijn gevoerd.

Par. 1.5 Rol van de gemeente.

Waar het gaat over het gebruik van het openbare water bestaat de rol van de gemeente o.a. uit *'het ontwikkelen van een visie op het gebruik van het water'*. Het bestuur van de HVOL stelt voor hieraan toe te voegen *'gericht op en als ondersteuning van de historische ruimtelijk waarde'*. Bij de uitwerking van deze actie in het vervolg van de nota wordt dit ook gedaan en vermelding er van op deze plek ligt daarom voor de hand. Ook ziet de HVOL een rol voor de gemeente bij het vaststellen van regels m.b.t. tot behoud, gebruik en onderhoud van publieke wateren en de handhaving

daarvan.

Par. 2.1 Historie

Dat bij de inrichting en het gebruik van het water, zoals bij ligplaatsen voor woonschepen, bedrijfsvaartuigen en afmeervoorzieningen, als ook bij de inrichtingen en het gebruik van kade en oever regelmatig de wens wordt geuit om meer rekening te houden met de cultuurhistorische waarden, zoals wordt gesteld in de laatste paragraaf van het onderdeel Historie, is voor de HVOL een belangrijke vaststelling. De hantering hiervan als uitgangspunt wordt door het bestuur van de HVOL daarom ook van harte onderschreven.

Par. 2.5 Statische functies

Bij *'Water als woonplaats'* wordt opgemerkt dat er in het Leidse water historische woonschepen worden aangetroffen. Verder wordt daar niet op ingegaan. Het bestuur van de HVOL zou hierbij naar voren willen brengen dat de historische woonschepen ontzien worden bij het voornemen tot het 'verdunnen' van woonschepen in de singels. Daarbij is dan wel van belang wat precies wordt verstaan onder een historisch woonschip. In de nota wordt daar niets over geschreven. Voor de duidelijkheid zouden we een onderscheid willen maken tussen al dan niet historische woonschepen (d.w.z. tot woning omgebouwde voormalige schepen) en woonarken (specifiek voor het wonen op het water gebouwde, veelal betonnen, bakken met opbouw). In het ontmoedigingsbeleid zou HVOL een oplopende hiërarchie gehanteerd willen zien van (i) historische woonschepen, naar (ii) gewone woonschepen en vervolgens (iii) woonarken, als hoogste prioriteit.

Ten aanzien van het 'parkeren' van niet of nauwelijks gebruikte dekschuiten in de binnenstad heeft het bestuur van de HVOL duidelijk stelling genomen in zijn zienswijze ten aanzien van de vergunningsverlening aan Groenen bv: die horen niet in de binnenstad.

Par. 4.1 Onze visie op het water

Leiden als waterstad wordt beschreven als een derde kroonjuweel in de visie van de gemeente. Dat wordt gezien als een ambitie die wordt nagestreefd door:

- het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het Leidse stadsbeeld en
- het beter benutten van het water voor recreatie en toerisme.

Het bestuur van de HVOL steunt deze ambitie maar merkt daarbij op dat het benutten van het water voor recreatie en toerisme de ruimtelijke kwaliteit van het Leidse stadsbeeld ook kan aantasten.

Het kan en mag niet de bedoeling zijn de binnenstad van Leiden het aanzien van een moderne jachthaven te geven. Het bestuur kan zich vinden in het voorrang geven aan aanlegplaatsen in de binnenstad voor 'kort parkeerders'.

Voorgesteld wordt de in een kadertje gestelde ambitie na *'toerisme'* aan te vullen met *'heeft vooral toekomst door de beleving van de ruimtelijke kwaliteit'*.

Par. 4.5 Het gewenste eindbeeld

Vooraf het onderdeel 'Ruimtelijke kwaliteit' in het beschreven beeld van Leiden als echte waterstad spreekt het bestuur van de HVOL aan. Ook omdat het belang van de ruimtelijke kwaliteit bij het stellen van regels voor het gebruik van het water regelmatig in de nota wordt benadrukt, lijkt het HVOL voor de hand liggend dat dit onderdeel als eerste aspect van het eindbeeld wordt genoemd.

Par. 5.3 Bestemmingsplannen

Het bestuur van de HVOL is het van harte eens met de stelling dat in het bestemmingsplan wordt vastgelegd wat is toegestaan m.b.t. het gebruik van het water voor alle betreffende functies.

Dat uitgangspunt strookt volledig met de noodzaak ook de cultuurhistorische waarde van gebieden in bestemmingsplannen vast te leggen. Door zowel het gebruik van het water als ook de cultuurhistorische waarde daarvan in bestemmingsplannen vast te leggen kan meer duidelijkheid over de bestaande en toekomstige situatie m.b.t. het water worden verkregen.

Tenslotte: De HVOL is vorig jaar betrokken geweest bij de uitwerking van een waarderingskaart water. Die wordt in deze nota nergens genoemd. Het directe belang van die waarderingskaart voor het gebruik van het Leidse water moge niet groot zijn, de nota Waterkracht lijkt een passend kader om de kaart onder de aandacht te brengen van een ruimer publiek.

Samengevat:

Het bestuur van de HVOL heeft met voldoening gelezen dat de historische stedelijke structuur van Leiden een belangrijk onderdeel vormt van de nota 'Waterkracht'. Maar alleen de beschrijving daarvan vindt het bestuur niet voldoende geruststellend als uitgangspunt voor de regeling van het gebruik van het Leidse water. Daarvoor is het eveneens nodig dat wordt ingegaan op de wijze waarop rekening wordt gehouden met deze cultuurhistorische waarde. Het bestuur ondersteunt daarom het doel ook het gebruik van het water in relatie met de historische waarde vast te leggen in bestemmingsplannen.

Namens het bestuur van de Historische Vereniging Oud Leiden,

L.M.M. Heruer
Voorzitter